

rzchu). Același tratament al lui χ este caracteristic pentru regiunea carpatică din Małopolska.

§ 11. Oclusiva surdă k se transformă în sonoră (g) în cuvinte ca : *velgi*, -a, -e (wielki, -a, -e), *velganoc* (wielkanoc), *ogrożyli się wodą*, *plizga* (pliszka).

Este, de asemenea, de observat apariția dentalei t în locul ocusivei k în adjectivul *mentkâ* (miękka).

§ 12. Consoanele fricative $\check{s}$, $\check{z}$, $\check{c}$, $\check{z}$ sînt reprezentate în graiul generației vîrstnice din Bulai (Biesiada, Skowroński Andrzej, Tunia, Zubert) prin s , z , c , z : *pšysed* (przyszedł), *pšysua* (przyszła), *b' else* (bielsze), *zeby* (żeby), *zamruzyć* (zamrużyć), *iuz* (już), *ze* (że), *razo* (raża), *obczyściua* (obczyściła), *cyje* (czyje), *vyskocy* (wyskoczy), *pšepurecka* (przepióreczka), *rečnik* (ręcznik), *karcma* (karczma), *obużyu* (obudził), *gze* (gdzie). Acest fenomen poartă denumirea de *mazurzenie* și este caracteristic pentru Mazovia, Małopolska, Silezia de nord.

§ 13. Velara $\check{l}$ este pronunțată în marea majoritate a cazurilor ca u . Articularea antero-linguală a acestui sunet este sporadică : *mučil* (mówił), *kučil* (kupił), *kočk'i male* (kotki małe), *školy otvarly* (szkoły otwarte). Redarea lui $\check{l}$ prin u leagă graiul polonez din Bulai cu majoritatea graiurilor de pe teritoriul R.P. Polone, deosebindu-l de acelea de la granița cu Moravia, Bielorusia, Ucraina, unde $\check{l}$ apare ca antero-lingual ($\check{l}$).

§ 14. Notăm muierea lichidei $\check{l}$ nu numai înainte de i , dar și înaintea altor vocale, fapt specific graiurilor poloneze de la granița cu Ucraina:

1. $\check{l}$ înainte de a : *l'as* (las), *šabl'a* (szabla), *kol'ano* (kolano) *žel'asko* (żelazko), *mal'aš* (malarz), *kol'aš* (kolarz), *budovl'any* (budowlany), *kl'asa* (klasa);

2. $\check{l}$ înainte de o : *l'otnik* (lotnik), *pl'otkaš* (plotkarz), *kovał'ova* (kowalowa), *vl'os* (włazł);

3. $\check{l}$ înainte de u : *pl'uc* (płuc).

4. $\check{l}$ apare, de asemenea, în poziția finală : *žal'*, *kovał'*, *ul'*, și înaintea unor consoane : *bul'va*.

§ 15. În limba polonă rezultatul final al dezvoltării vibrantei $*r'$ este $\check{z}$ ($r\check{z}$), fapt consemnat și în graiul din Bulai. Apar totuși, în vorbirea generației vîrstnice faze intermediare în trecerea de la r' la $\check{z}$ ¹. Se întîlnesc de exemplu forme ca : *go r'auka* (gorzałka), *oruo*, *oreu* (orzel), dar și forma *o'žeu* care transmite elocvent o fază arhaică a fonetismului respectiv.

§ 16. Nazala moale $\check{n}$, în vorbirea unor informatori (Tunia Iosif și Skowroński Andrzej) devine dură : *kamīn* (kamień), *давней* (dawniej), *okropne* (okropnie), *ne bede* (nie będę), *ogēn* (ogień), *tylon* (tytuł). Această trecere a lui $\check{n}$ la n reflectă o influență germană. Faptul este explicabil, deoarece persoanele respective au trăit o vreme pe teritoriul ocupat de austriaci (Skowroński) sau au învățat de la vorbitori legați de acest mediu (Tunia). Pe teritoriul R.P. Polone fenomenul este atestat numai în câteva puncte din regiunea Mazuriilor unde limba germană a avut o anumită înrîurire².

§ 17. Există cuvinte în care în loc de labiodentala sonoră v , apare u : *podešua* pentru lit. *podeszwa*. Alteori v trece la labiala sonoră b : *kabuecek* (kawałeczek)³, care prezintă în același timp reducerea lui a .

¹ Dezvoltarea lui $*r'$ este următoarea : $*r' > r\check{y} > r\check{z} > r\check{z} > r\check{z} > \check{z}$.

² Cf. K. Nitsch, *op. cit.*, p. 47. Stanisław Urbańczyk, *op. cit.*, p. 26.

³ Cf. Barbara Bartnicka — Dąbkowska, *op. cit.*, p. 29.